ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
Національного університету
охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, професор

_____ Наталія САВИЧУК

06 ____05____ 2025 року

**ВИСНОВОК**

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації** Шепелинського Олександра Валерійовича

**«Клініко-лабораторне обгрунтування ортопедичного лікування повної втрати зубів знімними конструкціями з опорою на дентальні імплантати»**

**що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 221 «Стоматологія» , за спеціальністю «Стоматологія»**

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від « 29 » квітня 2026р. № 1718 голова та рецензенти, а саме:

Голова – Дрогомирецька Мирослава Стефанівна, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри ортодонтії НУОЗ України імені П. Л. Шупика

Рецензент: Біда Олексій Віталійович, доктор медичних наук, професор, професор кафедри ортопедичної стоматології, цифрових технологій та імплантології НУОЗ України імені П.Л. Шупика

Рецензент: Павленко Елла Михайлівна, кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри терапевтичної та дитячої стоматології НУОЗ України імені П.Л. Шупика

розглянувши дисертацію Шепелинського Олександра Валерійовича
на тему: «Клініко-лабораторне обгрунтування ортопедичного лікування повної втрати зубів знімними конструкціями з опорою на дентальні імплантати» (тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика « 21 » _грудня_ 2022р. (протокол № 10 ), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару профільних кафедр (ортопедичної стоматології, цифрових технологій та імплантології, кафедри терапевтичної та дитячої стоматології, кафедри ортодонтії) Національного університету охорони

здоров'я України імені П. Л. Шупика від «06» травня 2026 р. (протокол № 1), ухвалили:

**1. Актуальність теми дисертації**

Актуальність теми дисертаційного дослідження зумовлена високою поширеністю повної втрати зубів серед населення, особливо у пацієнтів похилого та старечого віку, що супроводжується вираженими морфологічними, функціональними та нейросенсорними порушеннями щелепно-лицевої системи.

Традиційні методи знімного протезування не забезпечують достатнього рівня функціональної реабілітації, стабільності протезів та якості життя пацієнтів. У сучасній стоматології одним із пріоритетних напрямів є впровадження імплантат-асистованих ортопедичних конструкцій, проте питання їх оптимального застосування, вибору протоколів навантаження та конструктивних рішень залишаються недостатньо вивченими.

Особливо актуальним є врахування морфометричних характеристик кісткової тканини, біомеханічних умов функціонування системи «імплантат–абатмент», а також нейросенсорних механізмів адаптації, що обґрунтовує необхідність проведення комплексних клініко-лабораторних досліджень у даному напрямі.

**2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами**

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика в межах теми: «Сучасні концепції та технології ортопедичної реабілітації стоматологічних хворих».

**3. Особистий внесок здобувача**

Здобувачем самостійно проведено патентно-інформаційний пошук, сформульовано мету та завдання дослідження, розроблено дизайн дослідження.

Автором особисто виконано клінічне обстеження 244 пацієнтів, проведено аналіз морфометричних, функціональних та нейросенсорних показників, здійснено ортопедичне лікування 163 пацієнтів із застосуванням різних методик.

Здобувачем розроблено математичну модель напружено-деформованого стану системи «імплантат–абатмент», спроєктовано модифікований мультиюніт-абатмент та запропоновано нову конструкцію знімного протеза з опорою на імплантати.

Проведено статистичну обробку отриманих результатів, їх аналіз та узагальнення, сформульовано висновки та практичні рекомендації.

**Ступінь достовірності результатів**

Достовірність отриманих результатів забезпечується достатнім обсягом клінічних спостережень (244 обстежених та 163 пролікованих пацієнти), використанням сучасних клінічних, інструментальних (КПКТ, ЕМГ, T-Scan) та лабораторних методів дослідження.

Статистична обробка даних виконана із застосуванням адекватних методів математичного аналізу, що підтверджує надійність отриманих результатів.

Дослідження проведено з дотриманням біоетичних норм, зокрема положень Гельсінської декларації, Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину та чинних нормативних документів МОЗ України.

**5. Наукова новизна одержаних результатів**

У дисертаційній роботі:

- обґрунтовано комплексний підхід до ортопедичної реабілітації пацієнтів із повною втратою зубів із урахуванням морфометричних, біомеханічних та нейросенсорних параметрів;
- встановлено закономірності вікових змін оральної стереогнозії та нейром'язової адаптації у пацієнтів із повною втратою зубів;
- виявлено розбіжність між морфометричними показниками кісткової тканини та клінічними умовами протезування нижньої щелепи;
- розроблено математичну модель напружено-деформованого стану системи «імплантат–абатмент»;
- спроєктовано та науково обґрунтовано конструкцію модифікованого мультиюніт-абатмента (патент України №160491);
- доведено ефективність диференційованого підходу до вибору протоколу навантаження залежно від якості кісткової тканини;
- встановлено переваги імплантат-опорних конструкцій у відновленні функціональних та сенсорно-моторних показників.

**6. Практичне значення одержаних результатів**

Результати дослідження мають важливе практичне значення та можуть бути впроваджені у клінічну практику стоматологічних закладів.

Розроблено та впроваджено:

- нову конструкцію знімного протеза з опорою на імплантати;
- модифікований мультиюніт-абатмент;
- диференційований протокол ортопедичного лікування залежно від якості кісткової тканини.

Застосування запропонованого підходу дозволяє:

- підвищити виживаність імплантатів (до 97,57%);
- покращити стабільність протезів;

- значно підвищити жувальну ефективність та якість життя пацієнтів;
- зменшити частоту ускладнень.

Результати роботи використовуються у навчальному процесі та клінічній практиці.

**7. Обізнаність здобувача з науковими дослідженнями**

Здобувачем опрацьовано понад 200 сучасних наукових джерел, з яких близько 80 кирилицею та 120 латиницею, зокрема праці провідних вчених у галузі ортопедичної стоматології та імплантології: Branemark P.-I., Misch C., Zarb G., Atwood D., Carlsson G. та ін.

Здобувач демонструє високий рівень обізнаності з сучасними досягненнями вітчизняної та світової науки.

**8. Повнота викладення матеріалів**

Основні результати дисертаційної роботи викладені у 10 публікаціях, зокрема 4 статті в наукових фахових журналах, відповідно до «Переліку наукових фахових видань України», 1 стаття, що індексуються Scopus або Web of Science, 4 роботи в збірниках та матеріалах з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій. Отримано 1 патент України на корисну модель / на винахід.

**Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:**

1. Дорошенко, О., Шепелинський, О., Дорошенко, М., Дорошенко, М., Леоненко, П., & Омельяненко, О. (2025). Морфологічні та функціональні порушення жувального апарату у пацієнтів із повною втратою зубів: комплексне дослідження. *Харківський стоматологічний журнал*, 2(4(6), 550-565. https://doi.org/10.26565/3083-5607-2025-6-03

2. Дорошенко, О.М., & Шепелинський, О.В. (2024). Вивчення функціональної активності жувальних м'язів у пацієнтів із повною втратою зубів, реабілітованих різними конструкціями зубних протезів. *Сучасна медицина, фармація та психологічне здоров'я*, (16), 75-80.

3. Дорошенко, О.М., & Шепелинський, О.В. (2024). Втрата зубів. Фактори ризику, поширеність, етіологія, зв'язок зі стоматологічною патологією. *Сучасна стоматологія*, (3), 44-54.

4. Дорошенко, О.М., & Шепелинський, О.В. (2023). Пошук шляхів удосконалення ортопедичного лікування пацієнтів із повною втратою зубів. *Сучасна стоматологія*, (4), 28-34. https://doi.org/10.33295/1992-576X-2023-4-28

5. Дорошенко, О.М., Волосовець, Т.М., Омельяненко, О.А., Дорошенко, М.В., Дорошенко, М.М., & Шепелинський, О.В. (2024). Перспективи надання стоматологічної допомоги пацієнтам похилого і старечого віку. *Вісник стоматології*, (1), 174-179.

6. Шепелинський, О.В., & Дорошенко, О.М. (2025). Мультиюніт-абатмен. *Патент України на корисну модель № 160491*. МПК (2025.01) A61C 8/00, A61C 13/225 (2006.01). u 2025 01085, заявл. 13.03.2025, опубл. 10.09.2025, Бюл. № 37.

**Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:**

1. Шепелинський, О. В., & Дорошенко, О. М. (2023). Проблема ортопедичного лікування пацієнтів із повною втратою зубів. *II Міжнародна міждисциплінарна науково-практична конференція «Відкрита наука України: візійний дискус в умовах воєнного стану»* (Ужгород, 27–29 вересня 2023 р.).
2. Дорошенко, О. М., & Шепелинський, О. В. (2023). Результати вивчення якості життя пацієнтів похилого і старечого віку із стоматологічною і загальносоматичною патологією за даними опитувальника OHIP-14 (Oral Health Impact Profile). *Міжнародна міждисциплінарна науково-практична конференція «Відкрита наука України: візійний дискус в умовах воєнного стану»* (Ужгород, 27–29 вересня 2023 р.).
3. Дорошенко, О. М., & Шепелинський, О. В. (2025). Застосування конусно-променевої комп'ютерної томографії у прогнозуванні результатів лікування протезами з опорою на імплантати у пацієнтів із повною втратою зубів. *Мультидисциплінарна науково-практична конференція «Наукові горизонти XXI століття»* (Ужгород, 6–7 травня 2025 р.).
4. Шепелинський, О. В. (2025). Знімні ортопедичні конструкції з опорою на дентальні імплантати при повній втраті зубів. Науково-практична конференція «Young science 6.0» (Київ, 15 травня 2025 р.).

**9. Впровадження наукових досліджень у практику.**

Результати дисертації впроваджено у клінічну практику стоматологічних закладів та у навчальний процес кафедри ортопедичної стоматології, цифрових технологій та імплантології НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

**10.Апробація результатів дослідження.**

Основні положення дисертації доповідались та обговорені на:

**Науково-практичних конгресах, симпозіумах і конференціях з міжнародною участю:**

- II Міжнародна міждисциплінарна науково-практична конференція «Відкрита наука України: візійний дискурс в умовах воєнного стану» (Ужгород, 27–29 вересня 2023 р.);
- Мультидисциплінарна науково-практична конференція «Наукові горизонти XXI століття» (Ужгород, 6–7 травня 2025 р.).

**Науково-практичних конференціях державного рівня:**

- Науково-практична конференція «Young science 6.0» (Київ, 15 травня 2025 р.).

**• Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості.**

Проведені дисертаційні дослідження та опубліковані наукові праці характеризують Шепелинського Олександра Валерійовича як сформованого, цілеспрямованого та висококваліфікованого фахівця у галузі стоматології, який володіє сучасними теоретичними знаннями та практичними навичками.

Здобувач має глибоку фундаментальну підготовку, добре орієнтується у сучасних досягненнях вітчизняної та світової науки, володіє методологією наукових досліджень, здатний до самостійного формулювання наукових гіпотез, постановки завдань та їх послідовного вирішення. У процесі виконання дисертаційної роботи продемонстрував високий рівень аналітичного мислення, вміння критично оцінювати отримані результати та узагальнювати їх на науковому рівні.

Шепелинський О.В. особисто виконав значний обсяг клінічної та науково-дослідної роботи, що включала обстеження великої кількості пацієнтів, проведення сучасних інструментальних методів дослідження, статистичну обробку даних та їх інтерпретацію. Здобувач впевнено володіє сучасними методами діагностики і лікування в ортопедичній стоматології, зокрема методиками дентальної імплантації, протезування з опорою на імплантати, аналізу функціонального стану жувального апарату (ЕМГ, T-Scan, КПКТ).

У процесі роботи над дисертацією здобувач проявив себе як ініціативний дослідник, здатний до розробки та впровадження нових науково обґрунтованих рішень, що підтверджується створенням та патентуванням модифікованого мультиюніт-абатмента. Вміє працювати з сучасними цифровими технологіями, застосовує математичне моделювання для вирішення клінічних задач.

Здобувач активно бере участь у науковому житті, результати досліджень апробовано на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. Має публікації у фахових виданнях, що свідчить про його наукову продуктивність та здатність до представлення результатів досліджень у професійному середовищі.

За період навчання та практичної діяльності зарекомендував себе як відповідальний, дисциплінований та сумлінний лікар-стоматолог-ортопед, який володіє сучасними методами надання стоматологічної допомоги. Відзначається високим рівнем професійної етики, комунікабельністю та вмінням працювати з пацієнтами різного віку.

Шепелинський Олександр Валерійович є сформованим науковцем із достатнім рівнем наукової зрілості, глибокими теоретичними знаннями та практичним досвідом, що дозволяє вважати його підготовленим фахівцем у

галузі 221 «Стоматологія», здатним до самостійної наукової та практичної діяльності.

- **Висновок**

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію Шепелинського Олександра Валерійовичана тему: «Клініко-лабораторне обгрунтування ортопедичного лікування повної втрати зубів знімними конструкціями з опорою на дентальні імплантати » до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності 221 «Стоматологія».

**Головуючий на засіданні**
фахового семінару,
доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри ортодонтії НУОЗ України імені П. Л. Шупика — **Мирослава ДРОГОМИРЕЦЬКА**

**Рецензент**,
доктор медичних наук, професор, професор кафедри ортопедичної стоматології, цифрових технологій та імплантології НУОЗ України імені П.Л. Шупика — **Олексій БІДА**

**Рецензент**,
кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри терапевтичної та дитячої стоматології НУОЗ України імені П.Л. Шупика — **Елла ПАВЛЕНКО**

**Секретар** фахового семінару,
кандидат медичних наук, доцент, доцент кафедри ортопедичної стоматології, цифрових технологій та імплантології НУОЗ України імені П.Л. Шупика — **Ольга ОМЕЛЬЯНЕНКО**